VÄYLÄ/4197/00.03.02/2021

Väylävirasto
Trafikledsverket

2.6.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta,
liikennejaosto

Asiantuntijalausuntopyyntönne 27.5.2021 (HE 95/2021 vp)

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto on pyytänyt Väylävirastolta kirjallista asiantuntijalausuntoa HE 95/2021 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle vuoden 2021 kolmanneksi lisätalousarvioksi. Väyläviraston tehtäväaluetta koskevat esitykset liittyvät perusväylänpitoon ja väyläverkon kehittämiseen.

Perusväylänpito (mom. 31.10.20)

Väylävirasto kannattaa momentin esityksiä ja nostaa lisäksi esille eräitä vuoden 2021 talousarvion jakovarahankkeita (VaVM 26/2020) koskevia kysymyksiä.

Momentille esitetään myönnettäväksi lisäystä 51 900 000 euroa.

Vahingonkorvaustulot

Momentin perusteluja esitetään täydennettäväksi siten, että nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myös väylänpidon vahingonkorvaustulot. Momentin määrärahan lisäyksestä 1 600 000 euroa aiheutuu vuonna 2020 saadun vahingonkorvaustulon huomioimisesta perusväylänpidon momentilla lisämäärärahana.

Väylävirasto pitää momentin perustelujen täydentämistä ja esitettyä määrärahan lisäystä tärkeänä. Taustalla on muutama vuosi sitten rautatieturvalaitetilassa tapahtunut vesivahinko, jonka korjauskustannukset maksettiin perusväylänpidosta. Myöhemmin saatu vahingonkorvaus (1,6 M€) jouduttiin korvauksen saamishetkellä kohdistamaan hallinnonalan virastojen sekalaisiin tuloihin pääluokkaan 12.

Määrärahan aikaistus vuodelta 2022 vuodelle 2021

Momentin lisäyksestä 50 000 000 euroa aiheutuu määrärahan aikaistuksesta vuodelta 2022. Siirron myötä Väylävirasto ja ELY-keskukset voivat muun muassa aikaistaa

muutamien kiireellisimpien siltojen korjauksen aloittamista vuodelta 2022 sekä kasvattaa hieman teiden korjausten määrää. Alustavan arvion mukaan siirtyvästä rahoituksesta pystytään käyttämään tehokkaasti 10-15 milj. euroa, ja loppuosa siirtyy siirtomäärärahana käytettäväksi vuonna 2022. Rahoituksen aikaistamisella ei ole merkittävää vaikutusta Väylävirastolle asetettuihin tavoitteisiin.

Liittyen rahoituksen aikaistamiseen, tiepäällysteiden osalta markkinatilanne ei ole yhtä suotuisa kuin vuonna 2020. Maarakennuskustannusindeksin päällysteitä koskeva alaindeksin mukaan kustannustaso oli huhtikuussa 2021 n. 30 % korkeampi kuin vuosi sitten. Kesä-heinäkuussa käynnistettävät maanteiden päällysteiden kilpailutukset isommassa määrin ovat myös rakentamiskauteen nähden myöhäisiä suhteessa mm. bitumin saatavuuteen Suomeen sekä murskatun kiviaineksen saatavuuteen.

Koska kyseessä ei ole lisärahoitus vaan rahoituksen aikaistus, Väylävirasto pitää tärkeänä, että rahoitus kohdistetaan niihin toimenpiteisiin, joihin se olisi kohdistettu vuonna 2022, huomioiden esimerkiksi virastolle asetetut väyläverkon kuntoa ja korjausvelan kehittymistä koskevat tavoitteet.

<u>Siirto momentilta 31.10.31 Eräät avustukset</u>

Perusväylänpidon lisäyksestä 300 000 euroa on siirtoa momentilta 31.10.31. Esityksen mukaan se käytetään valiokunnan mietinnössään (VaVM 36/2020 vp) nimeämiin kevyen liikenteen hankkeisiin, jotka sijaitsevat valtion maantieverkolla. Valiokunta on nimennyt mietinnössään useita kohteita, joiden yhteenlaskettu kustannusarvio on alustavasti yli 5 milj. euroa. Esitetyllä rahoituksella on tarkoitus toteuttaa yksi mietinnössä nimetyistä kohteista myönnettävän määrärahan laajuudessa. Määrärahan laajuudessa on mahdollista toteuttaa yksi seuraavista kohteista:

- mt 13332 kevyen liikenteen väylä Parkanossa edellytyksellä, että kaupunki osallistuu hankkeen rahoitukseen. Väylän rakentamisen jälkeen maantie muuttuisi tehdyn suunnitelman mukaisesti kaduksi.
- kevyen liikenteen väylien kunnostuksia Sotkamon Vuokatissa (osin)
- kevyen liikenteen turvallisuuden ja käytettävyyden parantamista mt 140 (Vanha Lahdentie) Kerava—Sipoo—Vantaa (osin, kokonaisuuden kustannusarvio on n. 2 milj. euroa)

<u>Vuoden 2021 talousarvion jakovarahankkeet</u>

Valtionvarainvaliokunta on osoittanut vuoden 2021 talousarviota koskevassa mietinnössään VaVM 26/2020 (11.12.2020) lisärahoitusta nimetyille kohteille perusväylänpitoon sekä kiirehtinyt eräiden kohteiden toteutusta.

Savukoskella sijaitseva Tenniön silta on yksityistiesilta. Väyläviraston on saanut liikenne- ja viestintäministeriöltä 7.5.2021 ohjauskirjeen, jonka mukaan III lisätalousarvion valiokuntakäsittelyssä esitetään, että sillan korjauskustannuksia katetaan

yksityistieavustusmomentilta yksityisteistä annetun lain (560/2018) sekä yksityisteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (1069/2018) mukaisesti. Tenniön siltaan ei siten käytettäisi perusväylänpidon rahoitusta.

Valtiovarainvaliokunta on esittänyt mietinnössään 26/2020 pitävänsä välttämättömänä, että vuoden 2021 aikana huolehditaan Kauhajoella sijaitsevan Päntäne—Isojokitie hankkeen loppuun saattamisesta sekä Vesilahdella sijaitsevan mt 301 Keihonen—Suomela-välisen tielinjauksen parantamisesta. Kohteiden yhteenlaskettu kustannusarvio on noin 10 milj. euroa. Kohteiden toteuttamiseen ei ole osoitettu erillisrahoitusta. Liikenne- ja viestintäministeriö on todennut ohjauskirjeessään 7.5.2021 Väylävirastolle, että mikäli kohteille ei osoiteta puuttuvaa rahoitusta III lisätalousarviossa, toimitaan mietinnön mukaisten määrärahojen laajuudessa. Väylävirasto arvioi kohteiden toteuttamismahdollisuutta osana tulevien vuosien investointiohjelmaa ja toiminnansuunnittelua.

Lisäksi Väylävirasto tuo jaoston tietoon haasteet kahden kohteen toteuttamisessa:

- valtatielle 14 on osoitettu 600 000 euroa kevyen liikenteen järjestelyille välillä Anttola—Kulennoisten liittymä, Savonlinna. Pohjois-Savon ELY-keskus on selvittänyt hanketta ja todennut, että myönnetty rahoitus ei riitä kohteen toteuttamiseen, eikä osatoteutuksena synny luontevaa kevyen liikenteen järjestelyjen kokonaisuutta.
- valtatielle 2 on osoitettu 600 000 euroa välin vt 9 – mt 232 parantamisen edistämiseksi. Koko hankkeen tarkennettu kustannusarvio on kesäkuussa valmistuvan rakennussuunnitelman mukaan noin 7 M€. Hankkeen aloittaminen 0,6 milj. euron määrärahalla ei ole kustannustehokasta.

Väyläverkon kehittäminen (mom. 31.10.77)

Väylävirasto kannattaa momentin esityksiä.

Momentille esitetään myönnettäväksi lisäystä 11 173 000 euroa, esitetään käynnistettäväksi uusia hankkeita ja tehtäväksi eräitä valtuuden korotuksia:

1) Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe, 130 milj. euroa (uusi hanke)
2) Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 10 milj. euroa (uusi hanke)
3) Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen, 128 milj. euroa (uusi hanke)
4) Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen, valtuuden korotus 98 milj. eurosta 133,5 milj. euroon, tarve kohdistuu vuosille 2023-2024
5) Vt 23 parantaminen Varkaus—Viinijärvi, valtuuden korotus 10,5 milj. eurosta 13 milj. euroon, tarve katetaan muilta hankkeilta säästyvillä määrärahoilla

6) Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie, valtuuden korotus 64 milj. eurosta 67,5 milj. euroon, tarve katetaan muilta hankkeilta säästyvillä määrärahoilla.

Digiradan rahoituksesta osa kuuluu Suomen kestävän kasvun ohjelmaan/ elpymis- ja palautumissuunnitelmaan. Vuoden 2021 määräraha on tältä osin (3 milj. euroa) käytettävissä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Laurila-Tornio-Haaparanta -sähköistyshankkeen valtuuden ja määrärahan käytön edellytyksenä on, että muut rahoittajat ovat sitoutuneet hankkeeseen omilla rahoitusosuuksillaan.

Uusista hankkeista maantien 180 kahden sillan uusiminen turvaa Turunmaan saariston pääliikenneyhteyden ja Paraisten ainoan tieyhteyden säilymisen, ja siten mm. teollisuuden kuljetukset. Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe luo edellytykset koko Suomen rautateiden kulunvalvonnan uudistamiselle. Laurila-Tornio-Haaparanta -hankkeessa mm. rakennetaan sähköistys TEN-T-ydinverkon rataosalle puuttuvin osin.

Valtuuksien korotusesitykset johtuvat hankkeiden kustannusarvioiden noususta yksityiskohtaisen rakentamisen suunnittelun edetessä. Valtuuksien korotukset mahdollistavat aiemmin päätettyjen hankkeiden toteuttamisen suunnitellussa, hankkeiden vaikutusten kannalta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Väylävirastossa asian on ratkaissut toimialajohtaja Mirja Noukka ja esitellyt osastonjohtaja Ari-Pekka Manninen.

Jakelu Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, liikennejaosto

Tiedoksi Väyläviraston kirjaamo
Väyläviraston johtoryhmä

Väylävirasto

ASIAKIRJA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	**Ari-Pekka Manninen**
Allekirjoitusaika	02.06.2021 11:44
Allekirjoittaja	**Mirja Noukka**
Allekirjoitusaika	02.06.2021 11:49

ASIAKIRJAT

Asiakirja	VaV_liikennejaosto_Lausunto_HELTAE3_Väylävirasto_2.6.2021.pdf